

MÅNADSBREV OKTOBER

Kära medlemmar,

Hoppas alla mår bra. Vill tacka så mycket för den goda uppslutningen på Iboholm, stämningen var på topp och fint väder också. Vill rikta ett stort tack till familjen Hamilton för dess gästfrihet. Men också för deras engagemang och intresse i sin historia där Greta och Kate visat sig ha gjort stora intryck.

Nästa aktivitet blir den 27 oktober, då besök hos Nobelbiblioteket: Därefter några mindre avslutande aktiviteter för året:

- Motala Kulturnatt (monter och utställning), 28 oktober, länk [Motala kulturnatt - Motala kommun](#)
- Litteraturens Lördag i Örebro (monter och utställning), 19 november, länk [Litteraturens Lördag \(xn--litteraturenslrldag-q3b.se\)](#)
- Bokcirkel via Teams i november.

Iboholm

En vacker och solig höstdag, den 23 september, besökte sällskapet Iboholm, en del av Boo fideikommiss, beläget i Närke. Här tillbringade Kate Bang många somrar efter att ha lämnat Övralid. Genom sin väninna Greta Hamilton på Boo fick Kate möjlighet att flytta in i flygelbyggnaden på Iboholm. Malcolm Hamilton hälsade välkommen och gav en introduktion till dagens aktiviteter: lunch på Boskulla och besök i Boo kyrka med föredrag av Carl-Fredrik Hamilton. Carl-Didrik Hamilton bjöd oss in till Kates kök där det serverades ett glas bubbel. På Boskulla fick vi mer information om vänskapen mellan Greta Hamilton och Kate. Därefter bjöds vi på en mycket god lunch i en enastående miljö präglad av jakttroféer. Utflykten avslutades i Boo kyrka, en av få återstående intakta karolinerkyrkor som finns kvar i Sverige.

Boo Kyrka, byggd år 1698

Fr v. Malcolm, Carl-Didrik, Carl-Fredrik Hamilton utanför Boskulla

Greta Hamilton's grav, Boo Kyrka

Boskulla

Iboholm

Gemensam lunch i matsalen, Boskulla

På Facebookgruppen finns cirka 10 min lång film från Iboholm, klicka här:

<https://www.facebook.com/680478928/videos/841715444623907/>

Besök på Svenska Akademiens Nobelbibliotek 27 oktober

Heidenstamsällskapet välkomnas då till Svenska Akademiens Nobelbibliotek. Lars Ljungdahl och Magnus Halldin tar emot. De kommer att visa oss sina vackra lokaler i Börshuset, berätta om Nobelbibliotekets och Akademiens verksamhet samt visa några rariteter ur sina samlingar. Avslutas med gemensam middag i anslutning till besöket för intresserade (separat inbjudan skickas till medlemmar, samt finns på hemsidan).

Heidenstam och Svenska Akademien

När Carl David af Wirsén dör 1912 och hans stol (nr.8) blir ledig är det givet av Akademien att Heidenstam ska efterträda honom. Wirsén ersattes alltså till slut av ingen mindre än den Verner von Heidenstam som han själv avskytt. Heidenstam hade fått vänta länge på att bli kallad. Det var ju Wirsén som i årtal förhindrat Heidenstams inträde. Wirsén, som också var djupt konservativ i politiska, moraliska, religiösa och litterära frågor – hade med full kraft kämpat mot den nya tidens författare. Bland Wirséns många dåtida fiender kan också nämnas: August Strindberg, Ellen Key och Hjalmar Söderberg.

Stol nr. 8 innan Heidenstam:

Johan Gabriel Oxenstierna
Invald 1786, utträdde 1818

Esaias Tegnér
Invald 1819, utträdde 1846

Carl Wilhelm Böttiger
Invald 1847, utträdde 1878

Carl David af Wirsén
Invald 1879, utträdde 1912

Titta gärna vidare på Ledamotsregistret, från 1786 fram till idag, klicka här:

[Ledamotsregistret \(svenskaakademien.se\)](http://svenskaakademien.se)

Trots att Heidenstam varje gång han ger ut en ny bok, blir rasande på Wirséns negativa och ofta enfaldiga kritik, bibehåller han en slags distans till honom.

Heidenstam var ej heller långsint, trots Wirséns förföljelse av honom sedan debuten håller han ett nyanserat och igenkännande tal över företrädaren den 20 december 1912:

”Wirsén har varit en motståndare jag själv bekämpat. Rätt kan jag icke giva honom, icke från min ståndpunkt, icke annat än i vissa avseenden. Jag kan icke taga tillbaka, icke för denna stund slå av på åsikter, som en gång äro mina. Att tala över en död och för alltid förstummad motståndare, är en av de vackraste uppgifter, som kan läggas i en människas händer.”

Albert Engström bidrar också med en parafraas med de ”fem raderna” i samband med Heidenstams inträde:

Jag längtar hit i sexton långa år.
I själfva sömnen har jag längtan känt.
Jag längtar hit. Jag längtar var jag gick,
men ej till människorna. Jag längtat stolen,
jag längtat vattnet med sitt socker i.

Den nye ständige sekreteraren, efter Wirsén blev Erik Axel Karlfeldt (från november 1912). Han inledde också ett förändringsarbete som så sakta gav resultat. Fler ansedda författare togs in i Akademien, Akademien öppnades därmed för den nya tidens författare, och även den första kvinnliga ledamoten invaldes. Nobelpriset fick i sin helhet en upprykning, modernisering men också högre status.

Nobelpriset 1916

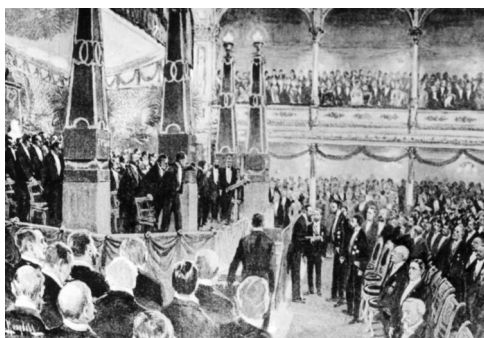
Den största händelsen i VvH's vuxna liv var när han fick Nobelpriset 1916. Då sågs det inte som uppseendeväckande att priset av Akademien tilldelades en av de egna. Heidenstam var föreslagen till Nobelpriset 1909 (tillsammans med Selma Lagerlöf) 1911, 1912, 1913, 1915. Selma Lagerlöf var föreslagen varje år från 1904 till och med 1908; Så här löd motiveringen för 1916 års Nobelpris i litteratur:

”Svenska Akademien beslöt den 9 november 1916 att /---/ 1916 års ”Nobelpris i litteratur skulle tilldelas Verner von Heidenstam ’såsom ett erkännande av hans betydelse som målsmannen för ett nytt skede i vår vitterhet’.”

Vitterhet är ett ålderdomligt ord som betyder humanistisk bildning, poesi, skönlitteratur, prosa och retorik. I 1600-talssvenskan betydde vitterhet kunskapsrikedom, vett och lärdom. Synonymer till vitterhet är bland annat parnass och skönlitteratur. Vitterhet kan också beskriva en person som tycker om och förstår sig på skönlitteratur.

1916 var också händelserik gällande Heidenstams privatliv. Enligt Gedin (2006) var Greta otrogen med trädgårdsdrängen Gerhard och detta orsakade den definitiva separationen 1916. Enligt Österling (1989) berodde brytningen på att den då snart 57-åriga Heidenstam i januari 1916 träffat en ny kvinna, den då fortfarande gifta 24-åriga danskan Kate Bang med två barn. Vid skilsmässan med Heidenstam gick han med på

en generös ekonomisk uppgörelse. När han senare fick nobelpriset i litteratur överlät han också halva prissumman till Greta. Totala prissumman var på 134 610 kronor, motsvarande cirka 4 mkr idag. Efter att VvH fick Nobelpriset slutade han i princip att producera nya verk.

Första Nobelfesten år 1901

Fullständig lista över samtliga Nobelpristagare i Litteratur sedan start 1901, klicka här: [Nobelpristagare i litteratur \(svenskaakademien.se\)](http://svenskaakademien.se)

Nästa styrelsemöte

Även årets sista styrelsemöte i Nykyrka den 19 november. Är det något som Ni medlemmar vill ha in under "övriga frågor" på mötet, så meddela detta på: info@vernervonheidenstam.se

Önskar Er alla en fortsatt trevlig höst, och hoppas att vi ses i Stockholm den 27 oktober / Martin af Robson, ordförande

